

UCHWAŁA NR XXIX/236/2013
RADY GMINY TUROŚŃ KOŚCIELNA

z dnia 30 grudnia 2013 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2014- 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. poz.594, poz. 645, poz. 1318) w związku z art.6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842, z 2011 r. Nr 149, poz. 887) Rada Gminy Turośń Kościelna uchwala, co następuje:

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2014- 2018 w brzmieniu określonym w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 1.Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Turośń Kościelna.

§ 2.Traci moc uchwała uchwała Nr VII/57/2011 Rady Gminy Turośń Kościelna z dnia 15 czerwca 2011r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011- 2014.

§ 3.Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Bogdan Mularczyk

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2014-2018

PODSTAWA PRAWNA.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz.182 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012r. poz. 1356 z późn. zm.)

Program jest spójny z Programami:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
2. Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Turośń Kościelna na lata 2006-2016,
3. Systemem profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w Gminie Turośń Kościelna
4. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013.

WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu każdego człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizowane podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które choć odwieczne dopiero od kilkunastu lat istnieje w świadomości społecznej w naszym kraju i staje się przedmiotem świadomych, skoordynowanych działań zaradczych.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny.

Sprawcy przemocy są bezwzględni - zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstracje swej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, Stosowanie

przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu. Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom, jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do: ofiar przemocy w rodzinie (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi (nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, policjanci pracownicy wymiaru sprawiedliwości, pracownicy służby zdrowia, księża).

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc to:** „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt.1 (członku rodziny – należy przez to rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r.- Kodeks karny Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

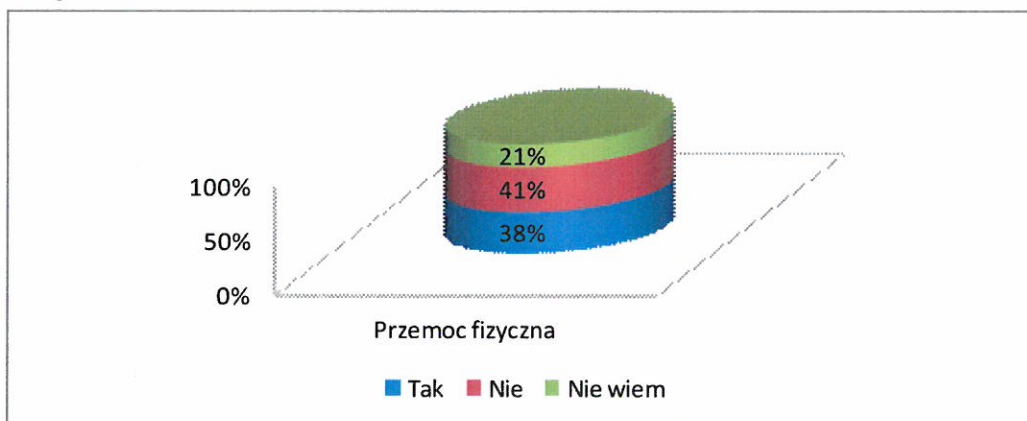
Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do badania. Agresja ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co normalne i słuszne, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą. W Gminie Turośń Kościelna istnieje zjawisko przemocy. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Policji od kilku lat prowadzą spraw, w których wykorzystywana jest procedura i dokumentacja „Niebieskie Karty”.

DIAGNOZA PROBLEMU

Celem zdiagnozowania zakresu pomocy w rodzinie oraz poziomu wiedzy o tym problemie przeprowadzono badania ankietowe. Spośród 100 osób, które wypełniły ankiety 59 % stanowiły kobiety, 41 % stanowili mężczyźni.

Poniżej przedstawione zostały poszczególne pytania zadane respondentom:

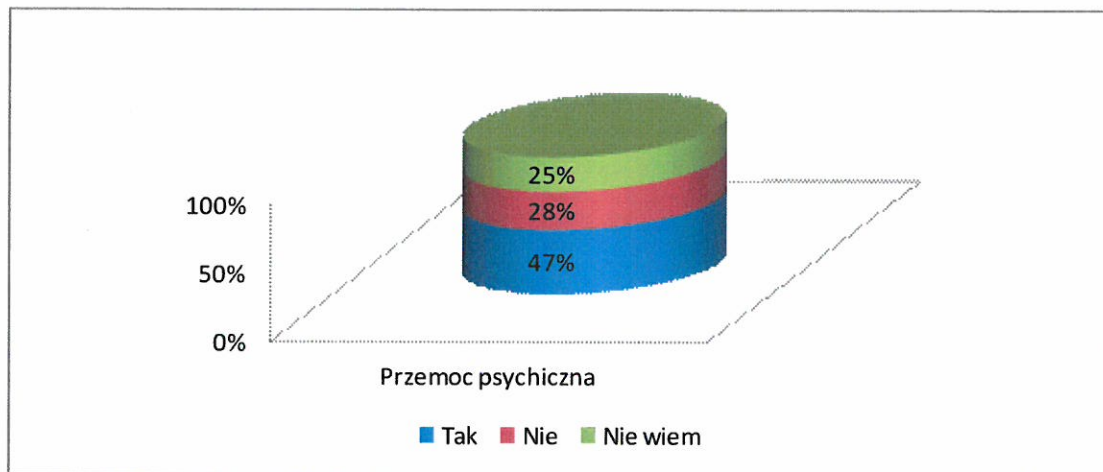
- 1) Czy w Pani/Pana otoczeniu, sąsiedztwie są rodziny, w których dochodzi do przemocy fizycznej?

Pytanie odnosi się do przemocy fizycznej, czyli wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem może być nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni. Według sondażu

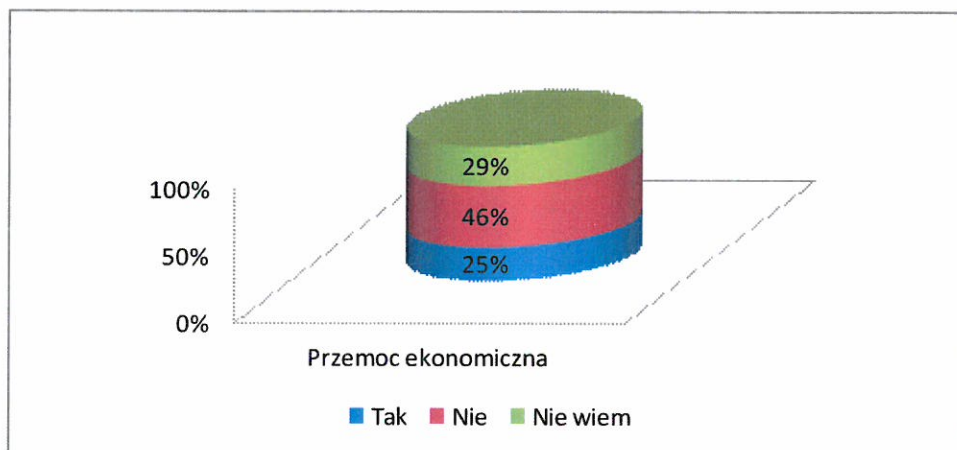
przeprowadzonego w Gminie Turośń Kościelna 38 % respondentów potwierdza występowanie przemocy fizycznej w swoim otoczeniu, 41 % zaprzecza, natomiast 21 % nie wie czy taka przemoc występuje.

- 2) Czy w Pani/Pana otoczeniu, sąsiedztwie są rodziny, w których dochodzi do przemocy psychicznej?

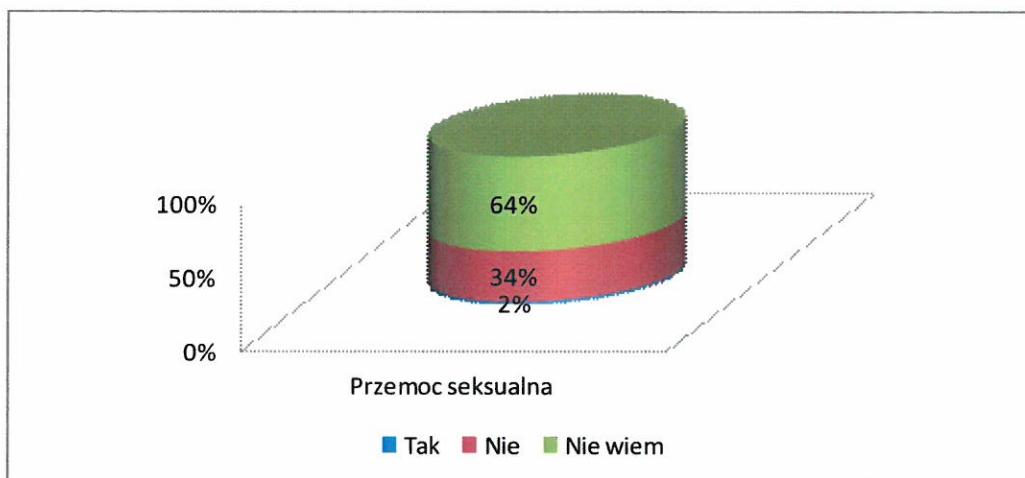
Przemoc psychiczna może przybierać różne formy, takie jak: groźby, zastraszanie, wyzwiska, poniżanie, pomiatanie drugą osobą, wyśmiewanie, wywoływanie poczucia winy, kontrolowanie/zabranianie kontaktów z innymi osobami z rodziny, itp. Według sondażu przeprowadzonego w Gminie Turośń Kościelna 47 % respondentów potwierdza występowanie przemocy psychicznej w swoim otoczeniu, 41 % zaprzecza, a 21 % nie wie czy taka przemoc występuje.

- 3) Czy w Pani/Pana otoczeniu, sąsiedztwie są rodziny, w których dochodzi do przemocy ekonomicznej?

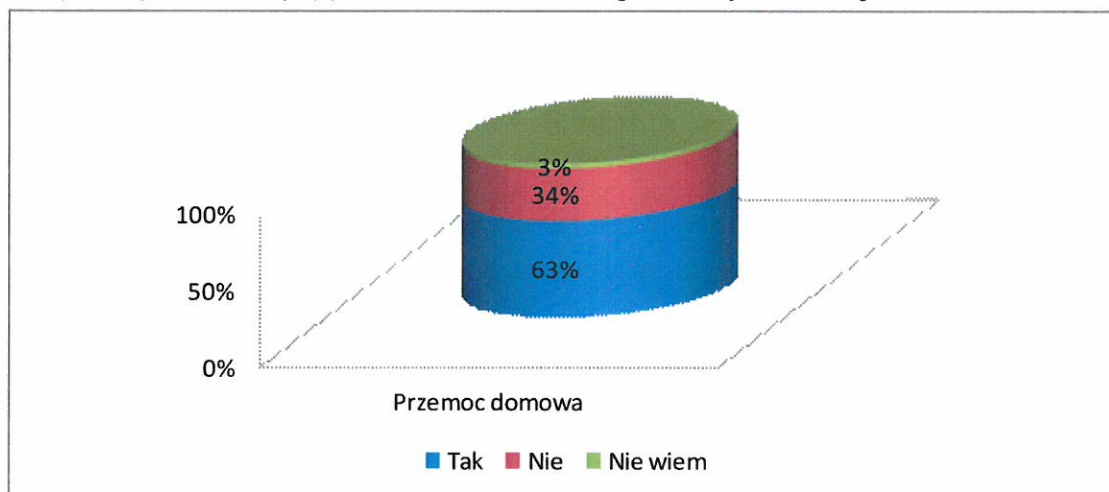
Przemocą ekonomiczną możemy nazwać zabieranie wszystkich pieniędzy, kontrolowanie wszystkich wydatków, niszczeniu rzeczy osobistych lub stanowiących wspólną własność. Według sondażu przeprowadzonego w Gminie Turośń Kościelna 25 % respondentów potwierdza występowanie przemocy psychicznej w swoim otoczeniu, 46 % zaprzecza, natomiast 29 % nie wie czy taka przemoc występuje.

- 4) Czy w Pani/Pana otoczeniu, sąsiedztwie są rodziny, w których dochodzi do przemocy seksualnej?

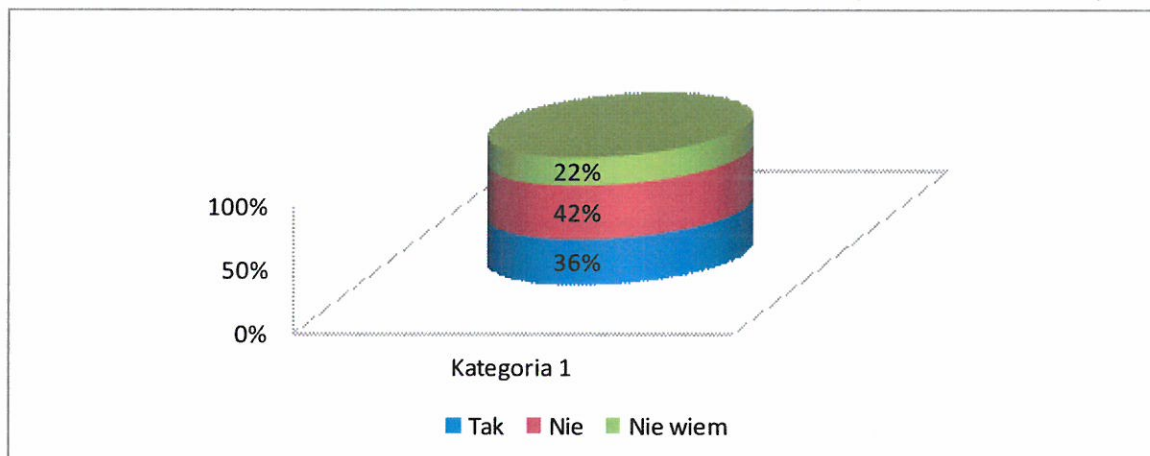
Przemoc seksualna to nie tylko zmuszanie do niechcianych zachowań seksualnych, ale także niechciane dotykane, czy poniżające opowiadanie innym osobom o upodobaniach i zachowaniach seksualnych drugiej osoby. Według sondażu przeprowadzonego w Gminie Turośń Kościelna 2% respondentów potwierdza występowanie przemocy seksualnej w swoim otoczeniu, 34 % zaprzecza, natomiast 64 % nie wie czy taka przemoc występuje.

5) Czy kiedykolwiek był(a) Pani/Pan świadkiem przemocy domowej?

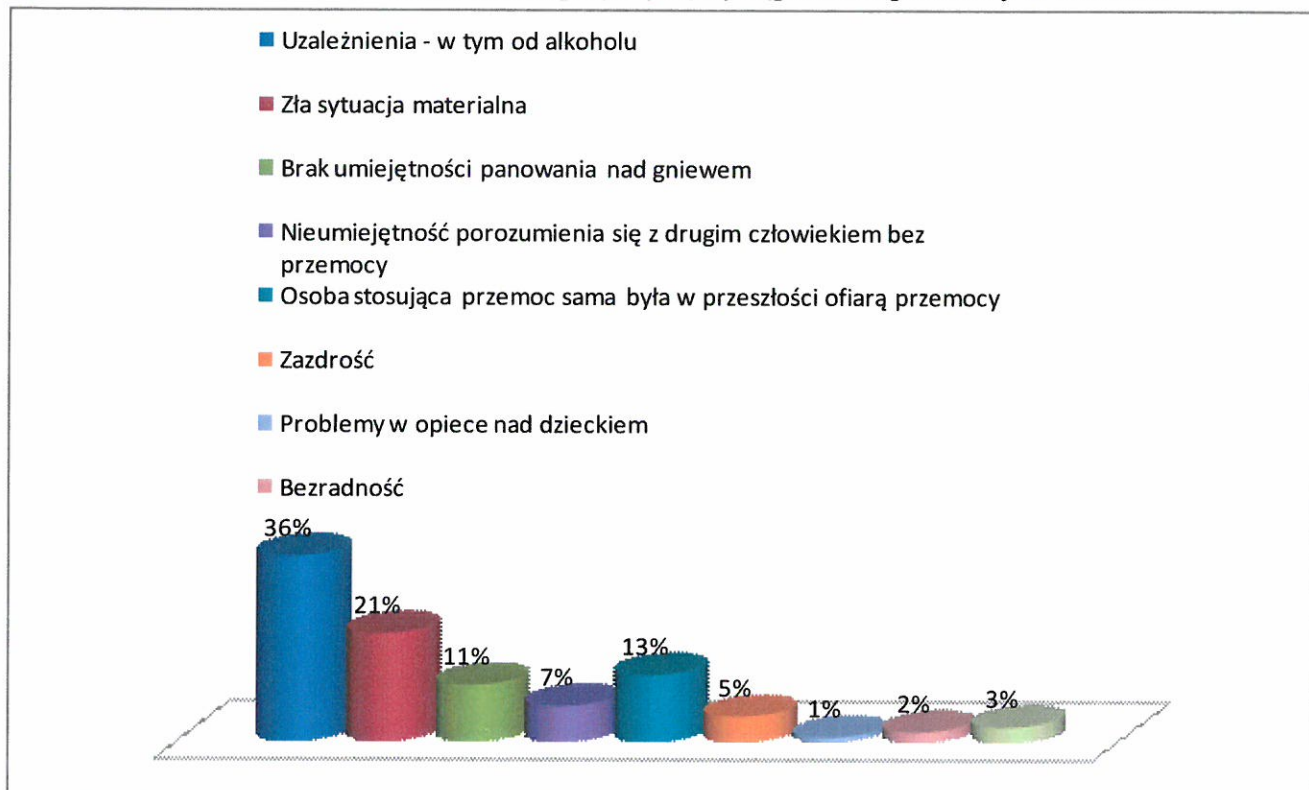
Według sondażu przeprowadzonego w Gminie Turośń Kościelna 63% respondentów przyznaje się do bycia świadkiem przemocy w rodzinie, 34 % zaprzecza, natomiast 3 % jest niezdecydowanych. Mimo, że tak duży procent stanowią osoby, które były świadkami przemocy domowej, to w większości przypadków powiadomienie odpowiednich służb następuje przez osobę doznającą przemocy. Przemoc w rodzinie cechuje bierność jej świadków.

6) Czy doświadczył(a) Pani/Pan kiedykolwiek przemocy ze strony członków rodziny?

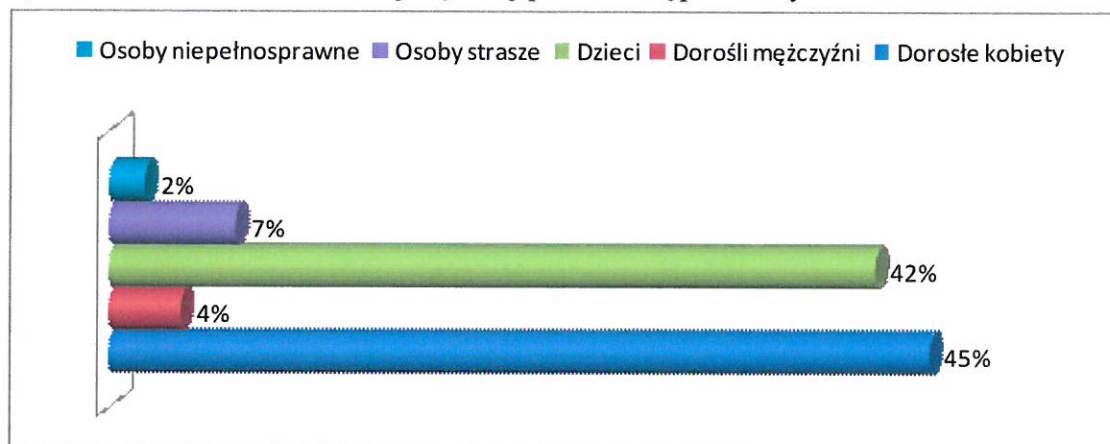
Według sondażu przeprowadzonego w Gminie Turośń Kościelna 36% respondentów przyznaje się, że doświadczyło przemocy w rodzinie, 42 % nie doświadczyło, natomiast 22% nie wie, czy doświadczyło.

7) Co Pani/Pana zdaniem jest najczęstszą przyczyną występowania przemocy w rodzinie?

Według sondażu przeprowadzonego w Gminie Turośń Kościelna wynika, że większość zdarzeń związanych z przemocą ma miejsce po spożyciu alkoholu – 36% odpowiedzi respondentów. Równie istotny wpływ ma zła sytuacja materialna – 21 %. Fakt, że osoba stosująca przemoc sama była w przeszłości ofiarą przemocy – 13% oraz brak umiejętności panowania nad gniewem mają także znaczny wpływ na stosowanie przemocy. W dalszej kolejności respondenci odpowiedzieli, że dość częstą przyczyną jest nieumiejętność porozumienia się z drugim człowiekiem bez przemocy – 7% oraz zazdrość – 5 %. W najmniejszym stopniu na stosowanie przemocy wpływa bezradność – 2 % i choroba psychiczna – 3%.

8) Kto Pani/Pana zdaniem najczęstszej pada ofiarą przemocy w rodzinie?

Według sondażu przeprowadzonego w Gminie Turośń Kościelna wynika, że najczęstszymi

ofiarami przemocy są dorosłe kobiety – 45% i dzieci – 42%. Respondenci odpowiedzieli, że w mniejszym stopniu przemoc dotyczy osób starszych – 7%, dorosłych mężczyzn – 4% i osób niepełnosprawnych – 2 %.

Z analizy wyników badań wynika, że zjawisko przemocy jest złożonym i wieloaspektowym problemem w Gminie Turośń Kościelna. Rozpatrywany jest w wielu aspektach: prawnym, psychologicznym, moralnym i społecznym. W większości przypadków przemoc współwystępuje z uzależnienia od alkoholu. Stosowanie przemocy wobec dzieci często wynika z nieznajomości i nieumiejętności stosowania innych, niż przemocowe metod wychowawczych (często osoby doświadczające przemocy w dzieciństwie są sprawcami przemocy w dorosłym życiu) . W związku z powyższym w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy należy stosować podejście systemowe, interdyscyplinarne i długofalowe.

Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Turośń Kościelna

Ustala się następujące założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
- 2) Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to co zrobiła ofiara.
- 3) Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
- 4) Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
- 5) Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
- 6) Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
- 7) Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznania urazu.

REALIZACJA CELÓW PROGRAMU ZAKŁADA:

- 1) Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.
- 2) Promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy.
- 3) Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie.
- 4) Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

ZASOBY GMINY TUROŚŃ KOŚCIELNA W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU (ANALIZA SWOT)

- 1) Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
- 2) Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - a) Urząd Gminy w Turośń Kościelnej,
 - b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turośni Kościelnej,
 - c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - d) Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej,
 - e) Szkoły,
 - f) Policja,
 - g) Służba zdrowia,
 - h) Punkt Informacyjny – Konsultacyjny,
 - i) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
 - j) Kurator Sądowy

CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

- 1) Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.
- 2) Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych .
- 3) Dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią.
- 4) Otwartość i chęć współpracy specjalistów, silne więzi rodzinne.
- 5) Chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

ZAGROŻENIA W REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.
- 2) Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych .
- 3) Brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów .
- 4) Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach .
- 5) Ubóstwo.
- 6) Brak infrastruktury socjalnej w gminie.

STRATEGIA I METODY DZIAŁANIA

Lp.	CEL OPERACYJNY	Zadania	Termin realizacji	Instytucje współpracujące przy realizacji zadań
1	DIAGNOZOWANIE PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE	<p>Monitorowanie skali zagrożeń wynikających z faktu stosowania przemocy w rodzinie, a w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zbieranie danych dotyczących skali zagrożeń i problemów związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, 2) opracowywanie diagnozy lokalnych problemów społecznych, w tym problemów związanych przemocą w rodzinie, 3) ewaluacja istniejących programów i zadań w oparciu o uzyskane wyniki. 	2014r.-2018 r.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Przychodnia Leczenia Uzależnień, Zespół Interdyscyplinarny, Posterunek Policji, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd, Prokuratura, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.
2	UDZIELANIE KOMPLEKSOWEJ POMOCY OSOBOM I RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMEM PRZEMOCY	<ol style="list-style-type: none"> 1) kontynuacja programu terapeutycznego dla osób doznających przemocy, 2) specjalistyczne konsultacje: psychologa, lekarza, psychiatry, konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy, pracownika socjalnego, 3) propagowanie na terenie gminy działalności dotyczącej przeciwdziałania i powstrzymywania przemocy, 4) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy, 5) kontynuacja szkoleń specjalistycznych z zakresu udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, 6) szkolenia dla osób gotowych do podjęcia oddziaływań adresowanych do sprawców przemocy, 7) prowadzenie oddziaływań skierowanych do sprawców przemocy, 8) współpraca z lokalnymi instytucjami i placówkami w celu realizacji Zadań Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 	2014r.-2018 r.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Przychodnia Leczenia Uzależnień, Zespół Interdyscyplinarny, Posterunek Policji, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd, Prokuratura, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.
3	UDZIELANIE POMOCY OSOBOM ZNAJDUJĄCYM SIĘ W KRYZYSIE, OFIAROM PRZESTĘPSTW I OFIAROM PRZEMOCY.	<ol style="list-style-type: none"> 1) ocena funkcjonowania klienta, diagnoza stanu emocjonalnego, 2) wsparcie w uzyskaniu bezpłatnej, profesjonalnej pomocy długoterminowej, 3) udzielanie podstawowych informacji z zakresu prawa oraz na temat możliwości egzekwowania praw osób pokrzywdzonych przestępstwem, 4) podejmowanie interwencji we właściwych organach, 5) prowadzenie bazy danych podmiotów działających na rzecz przezwycięzania skutków przestępstw, 6) nawiązanie interdyscyplinarnej współpracy między podmiotami udzielającymi pomocy pokrzywdzonym przestępstwem, 7) zbieranie, opracowywanie i udostępnianie danych statystycznych służących diagnozie lokalnych problemów, 	2014r.-2018 r.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Zespół Interdyscyplinarny, Posterunek Policji, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

4	PROWADZENIE PORADNICTWA I INTERWENCJI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.	1) kontynuacja odwiedzin w środowisku rodzinnym w związku z wszczęciem procedury „Niebieska Karta”, 2) udzielanie konsultacji psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego i innych specjalistów osobom funkcjonującym w środowiskach zagrożonych przemocą, 3) organizowanie zajęć edukacyjnych podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców i opiekunów, 4) udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych przeciwdziałających przemocy, agresji i autoagresji.	2014r.- 2018 r.	SP ZOZ Przychodnia Leczenia Uzależnień, Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu przy Szpitalu w Choroszczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Sąd Rejonowy, Prokuratura, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Wojewódzki w Białymstoku, Starostwo Powiatowe, placówki oświatowe, lekarz.
5	DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARN EGO.	1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, 2) opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, 3) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy w rodzinie, 4) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań, 5) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, 6) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, 7) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, 8) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.	2014r.- 2018 r.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Przychodnia Leczenia Uzależnień, Zespół Interdyscyplinarny Posterunek Policji, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd, Prokuratura, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turośni Kościelnej do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

FINANSOWANIE

- 1) Budżet gminy Turośni Kościelnej,
- 2) Budżet państwa,
- 3) Inne źródła

PRZEWODNICZĄCY RADY

Bogdan Muracz